No. 59.

VLISSINGSCHE COURANT.

Vrijdag 17 Mei.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentien worden geplaatst à 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodliekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 55 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

CHINA.

CANTON, den 26. October 1843. Alhier is den 24. dezer, des avonds ten 11 ure in de voorstad eene verschrikkelijke brand uitgeborsten welke, na 40 uren gewoed te hebben, ruim 1500 huizen verwoest heeft, waaronder een gedeelte van de factorijen der vreemdelingen; de schade, welke nog niet begroot is, moet echter, door het verbranden van kostbare koopmanschappen, zeer aanzienlijk zijn.

De Keizerlijke factorij en het gedeelte der Fransche factorij, hetwelk door den Engelschen consul en het Engelsche consulaat bewoond en betrokken was, zijn mede geheel verwoest; de archieven van het Engelsche consulaat zijn, hoewel beschadigd, gered geworden.

Het gemeen heeft zich rustig gedragen; ofschoon er veel gestolen is, werd er niet geplunderd, waarvoor de vreemdelingen met reden bevreesd waren. De Hongkooplieden hebben aan de vreemdelingen, wier woningen verbrand of onbewoonbaar waren, huisvesting verleend.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL, den 24. April. Alhier maakt een gerucht, dat eene pas aangekomene Pruissische familie *Ne...r*, bestaande uit vader, moeder en dochter, tot het Mahomedaansche geloof wil overgaan, veel opziens. Een jonge Turksche officier, *Mehemed-Effendi*, die in Berlijn de krijgsdienst heeft geleerd, is verliefd geworden op de dochter, en deze is hem met hare ouders gevolgd. De jonge Turk wil haar als zijne vrouw aannemen, indien zij zijn geloof aanneemt. De Pruissische gezant is tusschen beide gekomen, en tracht zulks te verhinderen, ten minste hij heeft daartoe moeite bij *Risaat-pacha* aangewend.

DUITSCHLAND.

KEULEN, den 10. Mei. Het toeval heeft dezer dagen geleid tot de ontdekking van eenen heeler van gestolen goederen, die dezen handel reeds sedert jaren en in het groot dreef, zonder dat, onbegrijpelijkerwijze, noch de politie, nog de justitiële autoriteit iets daarvan merkte. De persoon in kwestie was een likeurstoker en slijter in eene der drukst bezochte straten onzer stad, en zijn ruim en uitgestrekt huis bood hem eene geschikte gelegenheid aan tot het heelen en verbergen van groote massa's gestolen goederen van allerlei aard. Dit zijn bedrijf moet zeer winstgevend geweest zijn, daar hij, voor ongeveer 15 jaren, geheel ontbloot van middelen, zich alhier kwam vestigen en tegenwoordig eigenaar van zes huizen is. Overigens was dit spoedige toenemen zijns vermogens wel eenigzins opvallend geweest aan sommigen, die van nabij bekend waren met zijne vroegere omstandigheden; ook bevreemdde het hen, te zien, dat de slijter en zijne vrouw zulke groote verteringen maakten, en, onder anderen, ook in hunne kleeding zooveel welvaart aan den dag legden. De waarde der bij dezen dieflieeler gevonden gestolen goederen, waaronder veel goud en juweelen, wordt op meer dan 30,000 thlr. geschat. Daarbij moeten onder anderen zaken zijn, die reeds in 1832 werden gestolen. De persoon, die tot de ontdekking en in-hechtenis-neming des bedriegers geleid heeft, was een schippersgezel, die, op zekeren dag, in de gelagkamer des diefheelers zijn glas brandewijn zat te drinken, toen er een man binnen kwam, die den waard vroeg, of deze hem ook aan een 20 pond koffij zou kunnen helpen. De waard beantwoordde dit bevestigend en haalde van uit de vliering een baaltje koffij te voorschijn, hetwelk de genoemde schippersgezel aan een daarop gemaakt teeken herkende voor een, hetwelk juist nog kort geleden van het schip was gestolen, op hetwelk hij diende. Zonder iets te laten vermoeden, begaf hij zich naar zijnen meester en deelde dezen het voorgevallene mede. Deze wendde zich terstond aan de regterlijke magt, welke eene huiszoeking beval, waaruit een eenen onverwachte gepleegde diefstal bleek. Zonder twijfel zullen de verhooren in deze zaak eenig licht verspreiden over menigvuldige diefstallen, in de laatste reeks van jaren gepleegd, zonder dat men er in geslaagd is de daders te ontdekken of in handen te krijgen. Men verneemt, dat reeds eenige verdachte lieden terstond, na het gerucht van de in-hechtenisneming des slijters, zich uit de voeten hebben gemaakt.

ENGELAND.

— Volgens eene onlangs uitgegeven statistiek der zes en zestig spoorwegen, welke in Groot-Brittanje bestaan, beliep het getal reizigers, welke daarvan sedert 1. Julij 1842 tot 30 Junij 1843 gebruik gemaakt hebben, 23,466,896, en de ontvangst gedurende hetzelfde tijdvak 5,535,189 ponden sterling, dus ongeveer vier en vijftig millioen viermaal honderd, twee en twintigduizend gulden nederlandsch, zonder inbegrip der gelden, voor het transport van bagaadje ontvangen.

— Bij de hooge prijzen van het Europesche kwikzilver is het een gunstig verschijnsel, dat zendingen van dit metaal uit China reeds in Engeland aangekomen zijn, welke hoop geven, dat men deze waar overvloedig uit gezegd land zal kunnen bekomen. Deze wijze van verzending van het Chinesche kwikzilver is zeer eigenaardig. Stukken bamboesriet, van een voet lang en drie duim dik, worden met dit metaal gevuld, terwijl de beide uiteinden met gom gesloten zijn. De wijze van verzending is niet minder veilig dan de anders gewone in ijzeren vaten.

FRANKRIJK.

— De kinderziekte heerscht op dit oogenblik zeer hevig te Parijs en in de voorsteden; zij sleept dagelijks een groot aantal personen ten grave.

— De stad de Flers is in verslagenheid. De bisschop van Seez gaf de confirmatie in de kerk, die opgepropt vol was. Men hoorde een gekraak op het zangkoor en meende dat het zoude instorten. Alles wilde nu de kerk uit; de verwarring was verschrikkelijk; men drong en struikelde; men vertrapte elkander, om een ingebeeld gevaar te ontkomen. Een twintigtal menschen, vooral vrouwen en kinderen, hebben hun leven daarbij verloren. Men vond onderanderen bij de kerkdeur eene vertrapte hoog zwangere vrouw. Het getal der gewonden is beangrijk.

— De « *Memorial Bordelais*" spreekt van een verschrikkelijken watervloed, die geweldige verwoestingen in de stad Durand en derzelver omstreken, in Mexico zou hebben te weeg gebragt: ruim 400 huizen waren door de golven weggerukt. Men berekent de schade op 1 millioen piasters.

— Als een voorbeeld van den haat, welken de Fransche bevolking de Engelsche reizigers toedraagt, wordt verhaald, dat onlangs twee soldaten te St. Omer eene partij piket speelden, onder voorwaarde, dat de verliezende partij den eersten den besten Engelschman, dien zij aantroffen, een klap om de ooren geven zou, waarop de man die verloor, zonder de minste aanleiding daartoe, een Engelschman, welken hij ontmoette, een vuistslag in het gezigt gaf.

BELGIE.

— Aan het *Journal d'Anvers* ontleenen wij het volgende verhaal van eenen verhongerden Engelsche jury.

« Zie hier een voorval, hetwelk onze lezers zullen kunnen voegen bij al die voorvallen, die wij hun reeds van tijd tot tijd hebben medegedeeld, om hun eenig denkbeeld te geven van het zonderlinge der Engelsche wetgeving, vooral in hetgene den jury betreft. De zaak is den 8. dezer te Londen voorgevallen en het daarvan gegeven verhaal luidt aldus:

« Het centrale crimineele hof heeft heden een doodvonnis geslagen tegen zekeren *Crouch*, die door den jury schuldig is verklaard aan den moord van zijne vrouw. De gezworenen hebben den geheelen nacht in hunne raadkamer doorgebragt, zonder het eens te kunnen worden omtrent het te geven *verdict*, heden morgen hebben zij eenige verversichingen doen vragen, als hebbende sedert den vorigen dag nog niets gebruikt; maar de raadsheer *Alderson*, die bij het proces voorzat, zich op het oogenblik niet aan het hof bevindende, zoo heeft men niet aan hun verlangen kunnen voldoen.

« De gezworenen zijn hierop, onder het toezigt van twee officieren, naar hunne raadkamer teruggekeerd. Eenige oogenblikken daarna hebben zij eene boodschap aan het hof gezonden, met berigt, dat zij zich zoo magteloos bevonden, van op het punt te zijn van in flaauwte te vallen, zoo het hun niet veroorloofd werd eenige versterking te gebruiken. De Raadsheer *Coltman*, die den voorzittersstoel bekleedde, heeft hierop den geneesheer van Newgate, den Heer *Murdo*, doen roepen, om den toestand der gezworenen te onderzoeken.

« De Heer *Murdo* zich van den hem opgedragen last gekweten hebbende, verschijnt voor het hof, om zijn rapport uit te brengen.

« De gezworenen zegt hij, schijnen in de daad uitgeput; zeven, vooral, wier namen ik heb opgeteekend, schijnen noodwendig iets versterkends te behoeven.

« De *Raadsheer Coltman*. — Zoudt gij van oordeel zijn, dat zij gevaar zouden kunnen loopen, zoo men hun niet eenige ververseling liet toedienen?

« *De Heer Murdo*. Zij schijnen niet meer in staat, zich van hunne functiën te kwijten.

De Raadsheer. — Maar, gelooft gij, dat hun leven gevaar loopt?

De Heer Murdo. — Dat juist zoo stellig niet Mijlord; maar zoo men hen niet spoedig van het een en ander voorziet, zou het hunne gezondheid ernstig kunnen benadeelen.

De Raadsheer. — Roep de gezworenen.

De gezworenen komen binnen en daar hun *verdict* nog niet gereed is, worden zij op nieuw naar hunne raadkamer teruggezonden.

Eindelijk komt de baron *Alderson* aan het hof terug en deze aan den jury eenige ophelderingen gegeven hebbende, omtrent den toestand der verstandelijke vermogens van den beschuldigde, iets waarin het punt van bezwaar gelegen was, zoo keeren de gezworenen nog eenmaal naar hunne kamer terug, en nu, in 's hemels naam, eene schuldigverklaring opgemaakt en uitgebragt hebbende kunnen zij naar hun welbehagen gaan eten en drinken."

De dichter *Pope* heeft reeds in zijnen tijd de opmerking gemaakt, dat het gevaar van te moeten hangen, voor een beschuldigde, in gelijke evenredigheid met den honger der gezworenen toeneemt; hij zegt namelijk:

The hungry Judges soon the sentence sign,
And wretches hang that Jury-men may dine.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, den 14. Mei. Het heeft Zijne Majesteit den Koning behaagd, bij eene autorisatie van den 25. April jl. goed te keuren de verkiezingen van de Heeren *C. Kruseman* en *A. Schelfhout*, in 's Gravenhage, *A. B. B. Tourel* en *J. A. Kruseman*, alhier, tot Leden, en van de Heeren *Mozes Mendelssohn Bartholdy*, te Leipzig, *Leo van Klenze*, te Munchen, en *P. de Roche*, te Parijs, tot geassocieerde der vierde klasse van het Koninklijk Nederlandsch Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone kunsten.

Onder dezelfde dagteekening zijn door Hoogstdenzelven mede goedgekeurd de verkiezingen van de Heeren *C. Ullmann*, te Heidelberg en *B. Biondelli*, te Milaan, tot geassocieerden der Tweede Klasse deszelven Instituuts.

's GRAVENHAGE, den 13. Mei. Naar men verneemt heeft zich de alhier in hechtenis bevindende *Jodocus Roose*, op nieuw schuldig gemaakt aan verzet tegen hen die over hem gesteld zijn. Een bewaarder uit het huis van verzekering hem tot orde vermanende, heeft *Roose* zich niet ontzien denzelve aan te vallen en slagen toe te brengen, welke echter door spoedig toegebragte hulp van geen ernstig gevolg zijn geweest.

— Zijne Exc. de Minister van Finantien heeft dezer dagen vastgesteld eene 193e koninklijke nederlandsche loterij, welke zal bestaan uit 23,500 loten, 11,750 prijzen en 53 premien. Voorloopig zal een getal van 1200 geheele loten worden afgezonderd en beschikbaar gehouden om aan particulieren tegen den inlegprijs te worden afgegeven. De collecte zal geopend worden op Maandag den 3. en gesloten op Zaturdag den 15. Junij 1844. De trekking van de eerste klasse zal aanvangen op den 1. Julij, van de tweede op den 15 Julij, van de derde op den 29. Julij, van de vierde op den 12. Augustus en die der laatste klasse op den 26. dier maand; de laatste honderd nommers zullen op Vrijdag den 20. September worden getrokken.

KOLHORN, den 11. Mei. Het werkvolk is heden wederom aan den arbeid gegaan, nadat eene militaire magt zich had gedeploijeerd, en het volk was gesommeerd, om of den arbeid te hervatten voor het laatst overeengekomen loon, of het werk te verlaten. Allen hebben het eerste gekozen en zich op nieuw tot den arbeid verbonden. Aan drie der belhamels is zulks echter niet vergund; zij zijn gearresteerd en onder eskorte naar Alkmaar getransporteerd.

's HERTOGENBOSCH, den 11. Mei. Dezer dagen is door het Provinciaal Geregtshof van Noord-Braband regtsingang verleend met bevel tot gevangenneming tegen Baron *V.. D...* te Eindhoven en *B..*, te Tilburg, de eerste ter zake van het in zijne betrekking verduisteren of ontvreemden van gelden den lande toebehoorende, de som van 3000 fr. te bovengaande; de tweede ter zake van medepligtigheid daaraan, benevens de tweede ter zake van afzetterij (escroquerie) en de eerste aan medepligtigheid aan laatstgemelde feit. De tweede genoemde is reeds in handen der justitie en in het huis van arrest alhier overgebragt, zijnde de eerste alsnog voortvlugtig.

— Men meldt uit Batavia van 22. December. In den namiddag van den 18. dezer, omstreeks 2 ure, is in de negerij Tjianjour (Preanger Regentschappen), in eene tot de posterij aldaar behoorende woning, brand ontstaan, ten gevolge waarvan de in de nabijheid gelegen herberg en verscheiden andere woningen en pakhuizen, ten getale van 234, in de asch zijn gelegd. Door eenen hevigen wind werd het vuur in verschillende rigtingen uitgebreid en heeft men eerst omstreeks 4½ ure den brand meester kunnen worden. Het blijkt niet dat bij dit ongeval menschen zijn omgekomen.

Ingezonden Stukken.

Brief van eenige Zeeuwsche Vrijheidsvrienden, aan den Landmeter Lintjes in Limburg.

Goede Vriend!

Aangezien wij Uw adres niet juist weten, en nog veel minder U in persoon kennen, en toch eenige zaken op het hart hebben, die wij Uw wenschten mede te deelen, zoo vergeef het ons dat wij de vrijheid nemen, dezen brief in eene Courant te plaatsen, hopende dat onder de menigte lezers die dezelve ter hand nemen zullen, zich de persoon zal bevinden aan wien dezelve geschreven is, namelijk UE.

Dat laat ons ter zake komen. Het berigt Uwer veroordeeling tot de bewuste 5 jarige gevangenisstraf enz. heeft heel Nederland zeer verbaasd, van af *Vriesland* tot toe *Zeeland*, getuige de verschillende Couranten; en dat nog wel voor dat onnoozele rijmpsel. Wij kunnen het ons maar niet voorstellen hoe het mogelijk is, dat de regtbank bij U, zulk eene

veroordeeling heeft kunnen uitspreken, en houden ons sterk overtuigd dat er meer achter steekt dat wij niet weten, b. v. dat gij U door andere dingen zeer genaat gemaakt hebt, of zoo iets dergelijks; dan houdt moed, appelleer er maar frisch op los, tot in de residentie toe, gij zult voorzeker ten laatste vrijgesproken worden, ten minsten als het alleen om dat raadsel is, want daarbij is het sop de kool niet waard; neen man! dan hebben er wel andere dingen in de Couranten gestaan, en wel zoo dikwijls, dat misschien de helft der dagbladschrijvers naar de kast gingen, ook die van het *Handelsblad* niet uitgezonderd, als dat alles zoude vervolgd worden.

Maar vergun ons eene vraag, wat verstaat Gij onder uitkleeden? Welligt iemand het geld ontnemen dat hij voor zijne kleeding bestemd had, in dat geval is Uw raadsel nog zoo niet weg te werpen; een voorbeeld: Een onzer buren had juist plan om zich en zijne twee zoontjes een mooi pak nieuwe kleeren te laten maken, nu heeft hij de zwakheid gehad, om uit schrik in de zoogenaamde vrijwillige leening in te schrijven, hij heeft met primo April zijn eerste termijn moeten storten, en zegt nu: *het kan waarachtig niet lyden, wy zullen met het oude pak nog maar wat blyven loopen*; nu vragen wij: *Wie heeft den kleermaker belet om onzen buurman en zyne twee zoontjes aan te kleeden?*

Maar neem het ons niet kwalijk dat wij U overal geen gelijk in geven kunnen; blijkens het relaas van Uwe veroordeeling hebt gij ook gezegd: *Waarom gaat de Koning niet naar* ROTSCHILD *om geld te leenen? heeft hy dan geen crediet meer?* enz.; dit is een oliedomme zet van U; weet gij dan niet, 1°. Dat Z. M. de Koning en het gouvernement twee afgescheidene zaken zijn, en dat het crediet van den geëerbiedigden persoon des Konings met dat des gouvernements niets te maken heeft; bij voorbeeld Z. M. de overledene Koning Graaf VAN NASSAU was schatrijk, en de door Hoogstdeszelfs Ministers beheerde gouvernements schatkist doodarm; (immers eene schatkist die niets heeft dan schuld niet alleen, maar die om de interessen van die schuld te betalen nog buitengewone offers van de natie vereischt, mag wel doodarm heeten) 2°. Dat zoo het gouvernement 5 pCt. interest geven wil, het in Holland zelve geld genoeg krijgen kan, dit is in 1830 nog gebleken; maar daar zit juist de knoop; het is niet te doen om contant geld te hebben, maar dit te hebben tegen zulke voorwaarden dat de interest-betaling in het vervolg minder zwarigheid zal opleveren; dit is zeer wijselijk het doel van het gouvernement geweest, dat zeer goed wist, dat er eens een einde moet komen aan het opjagen der belastingen, dat nu reeds zeer velen volstrekt ongezind zijn, een cent meer te betalen, dan zij tot nog toe gedaan hebben, maar liever oproer zouden trachten te maken, en dat daarom met die vrijwillige leening, een schrander uitgedacht middel heeft daargesteld, om de goedwilligen voor de kwaadwilligen te laten betalen; wij willen zeggen de kwaadwilligen voor de goedwilligen, want wij, die niet verschrikt geworden zijn en die nu elkander feliciteren ons geld in den zak gehouden te hebben, rekenen ons onder de goedwilligen; kwaadwilligen zijn zij, die willen dat op den ouden kwaden weg wordt voortgegaan, en daartoe door inschrijving hebben medegewerkt.

Nu vriend LINDIES, houdt U taai! geloof dat wij met belangstelling den afloop van Uw proces nagaan, en dat wel gedeeltelijk uit eigenbelang; want waarachtig als gij moet zitten, dan gaan wij allemaal naar de kast, en dan is het uit met onze zoo hooggeroemde vrijheid in Nederland. Immers wat is gedachten-vrijheid zoo men schroomt openlijk voor zijne gedachten uittekomen? Dan bestaat er ook te *Konstantinopel* en te *Rome* gedachten-vrijheid!

Z . . . . E 10. Mei 1844. DIXIMUS.

Den WelEdelen en Hooggeleerden Heere S. J. Mulder, te Amsterdam.

> Denn nicht dadurch wird das Judenthum verunglimpft, wenn man Seine Risse und Klufte offen zeigt und dadurch die Herbeifuhrung eines bessern, solidern Baues ehrlich und Wohlmeinend anstrebt. Wohl aber dadurch, wenn man *vor* dieselben *sich stellt* und dann *keck* fragt: Wo est denn hier ein Risz? oder, um ohne Bild zu reden, wenn man zum *Apologeten* des Veralteten, Schädlichen sich *aufwirft*, es allenfalls mit einer gefalligen *Form* übertuncht *wissen will*, dann aber glaubt, genug gethan zu haben. Aber unsere Zeit lasst sich nicht mehr von der scheine blenden; *sei will Aufrichtigkeit und Wahrheit.*" BERNHARD WECHSLER.

Werd immer mijne leeslust gaande gemaakt, dan voorzeker geschiedde zulks na de aankondiging der uitgave van uw veel geacht werk „*verspreide lettervruchten*" getiteld. Ongelukkig viel, dadelijk na het koopen van het boek, mijne aandacht op de levensschets van RASSCHI; hoe, dacht ik bij mij zelven, de geachte en hooggeleerde schrijver heeft immers, eenige jaren geleden, JARCHI's geschiedenis geleverd; hij *heeft* zich reeds van de loffelijke en nut aanbrengende taak gekweten, de *hooge* verdiensten van dezen *arend* der bijbeluitleggers aan de vergetelheid te onttrekken, de schaduw welke 's mans roem verduisterde te doen verdwijnen en, aan tijd- en geloofsgenoot een glansrijk licht van godgeleerdheid en diepe wijsheid te toonen, hetwelk, helaas! slechts weinigen bekend was, en dat door velen werd miskend of niet naar prijs en waarde geschat; waarom, bij herhaling, hetzelfde onderwerp gekozen! Waarom ten tweeden maal, dezelfde stof bearbeid? De mensch haakt van nature naar nieuwe dingen; het oprakelen en het in veranderden vorm kneden van hetgeen eenmaal gezegd en geschreven is, strookt in geene deele met zijne ingeschapene neiging, strookt niet met den geest des tijds welke, naar de meening des geachten schrijvers, eene zoo ruime mate van toegevendheid verdient, is luttel geschikt weetgierigheid te bevredigen en licht en waarheid te verspreiden; nu is, de *waarheid* kan en mag niet genoeg herhaald worden, in ieder kleed of toon moet zij den wijze welkom zijn, en hoe veel tijd en inspanning wordt er dikwijls niet vereischt naar den toegang tot het menschelijk gemoed te verschaffen: maar de waarheid is betrekkelijk, arbitrair zoogenaamd; en dat de waarheid inderdaad betrekkelijk is, zal wel eene waarheid zijn, waarvan bij u, als Doctor in de Wijsbegeerte, als waarheidlievend- en waarheidvorschend man, veel meer dan bij vele anderen, de levendigste overtuiging zal heerschen; er bestaan onderscheidene cathegoriën van waarheden, bijv. dezulken die niet gezegd of geschreven mogen worden, *zonder haat of verbittering te wekken*; boven-natuurkundige waarheden, waarheden van meet- of rekenkundigen stempel blijven steeds de eerwaardigste en de zekerste: daar zijn ook geschiedkundige, traditionele en bovenal waarheden die in het midden liggen en bezwaarlijk te vinden zijn etc. De keus der Rabbijnsche geleerden is overigens te ruim en onbeperkt om altijd bij één en denzelfden bepaald te blijven: in den rei dezer achtbare mannen is Grieksche, Romeinsche, Egijptische, Chinesche, Chaldeeuwsche en Indische wijsheid duizendvoudig aan te treffen; de wetenschap aller tijden, eeuwen en geslachten is als het ware in een brandpunt vereenigd; waarom dan geen ander dezer nog onbekende meteoren tot het doel uwer nasporing uitgekipt in plaats de *wormser arend*? ten minste boden u zijne *zestig scholieren*, die alom den fakkel des lichts ontstaken, genoegzame middelen om der weetgierigheid op nieuwe, en te voren ongesmaakte vruchten te vergasten. Die eenmaal zijne eetlust aan versch geplukte vruchten heeft verzadigt, bekreunt zich weinig om dezulken die rondsom den boom verspreidt ter neder liggen en laat ze ongeraapt. Zeker Wel Ed. en Hoog Geleerden Heer, zult gij voor uwe handelingen bondige redenen hebben, die wij niet gelukkig zijn te vatten, tenzij zekere speculatieve gids ons het spoor baant. Gedoog dat wij u, in vrijmoedige bescheidenheid een oogenblik onderhouden over dat gedeelte uwer verspreide lettervruchten, hetwelk het onderwerp dezes schrijvens uitmaakt over *den commentator* RASSCHI namelijk, dien wij naar den geleerden, en door u zelf aangehaalden BASNAGE, (men zie zijn vervolg op JOZEFUS) met betrekkingen tot zijne Mischna- en Talmud-verklaringen vereeren, maar wiens commentarien der vijf boeken MOZES, voor ons de verhevene en onschatbare waarde missen, welke het u behaagt, ten aanzien der geheele letterkundige en godgeleerde wereld, aan dezelve te hechten. Gij zijt welligt van oordeel dat ik op het punt sta waarheden te zeggen welke tot de cathegorie der verborgene behooren; maar actie maakt reactie: *openbaar* schrijven, lokt openbare *beoordeeling* uit, niets is meer natuurlijk. Vrees evenwel niet, Wel Ed. Heer, dat ik de kieschheid kwetsen, de zedelijkheid beleedigen, of dat ik mij in het gebied der heilige *godsdienst* of in dat der *dogma* zal wagen; noch het een noch het ander; uwe vrees zou hersenschimmig, in den volsten zin van het woord *panachtig* zijn. In de *vergelykingen*, mijn heer MULDER, vind ik geenszins dat gij gelukkig zijt geslaagd: gij laat uwen held voorkomen, als de stichter der Duitsch-Fransche Rabbijnsche letterkunde, welke uit het Talmudisch Israelitisch *leven* moet worden beschouwd, als het standpunt waarin hij allergrootst, allereerwaardigst verschijnt, als een miskend wijze, dien het ongeluk trof onder zijne tijdgenooten noch *biograaf* noch annalist te vinden, waardoor in de levenstafereelen der geleerde mannen eene beduidende gaping ontstond, tot welker aanvulling gij alleen schijnt geroepen te zijn: gij beweert dat JARCHI veel wezenlijk nut heeft gesticht, dat hij oorspronkelijk zijne bijbelverklaring de AARON van den minder duidelijk sprekenden MOZES zoude zijn (!), die wel in zijne Talmudische commentarien, maar nimmer in zijne bijbelsche uitleggingen meester of weerga vond; een en ander kunnen waarheden zijn die in het rijk van het *juste milieu* te huis behooren; waar gij vergelijkt uwen lieveling bij GODEFROI DE BOUILLON en bij ARISTIDES *de regtvaardige*, en wij kunnen maar niet inzien hoedanig, ooit of immer, eenig waterpas ter wereld op zoodanige comperatie, het effen zal teekenen. Van RASSCHI, hebt gij de goedheid te zeggen, kan men evenmin vorderen, dat hij in den smaak der 19e eeuw schreef, als dat men reden zoude hebben GODEFROI DE BOUILLON te laken, als hij in geene hedendaagsche kleederdosch verschijnt. Wij willen ons zelven *hier* niet vooruit snellen, en u alleen doen opmerken, dat bijaldien men heden ten dage Jerusalems eersten kruisveroveraar van den ridderlijken wapendosch zijner dagen ontdeed, wanneer men hem tot den naakten lijve ontkleedde, dat, in zoodanig geval, zeer zeker ziel en kern, geest en leven zouden overblijven; analyseer daarentegen, *al hetgeen u behaagt van* JARCHI, *met den naam van uitlegkundigen tydsmaak, te bestempelen*, kleedt het moedernaakt uit, en, Wel Ed. en Zeer Geleerde Heer, geen ziel of geest, leven of kern, maar wel geen hullen of nog veel minder, ongerijmdheden, *volslagene zotheden* zullen u overblijven. ARISTIDES, nu ja, deze edele Griek werd door een' man uit de heffe des volks grievend *beleedigd* en *ongekend veroordeeld*; met JARCHI heeft immers het omgekeerde plaats, want meestendeels zijn het heden uit de heffe des volks, ware verezelde menschen, die hem nimmer lazen en hem evenwel *bewierooken* en *vergoden!* Ik wil het u wel bekennen, nu en dan heeft de demon der verzoeking mij bekropen om RASSCHI dezelfde hekel- en spotzucht voor Talmudische en Midratische exegese onder te schuiven, welke een' EISENMENGER, WAGENSEIL en anderen, de hevigste verkettering en den verbittersten wrok hebben berokkend. Ik heb dikwerf deze verzoeking hevigen wederstand geboden, zonder dat mij hare geheele onderdrukking gelukken mogt. In het kapittel der inconsequentien schijnt gij inderdaad te willen uitmunten: de held uwer geschiedenis, zegt gij, is een ijverige voorstander van de eenvoudige verklaring des bijbeltekst; natuurlijke en eenvoudige uitlegging is bij hem altoos de hoofdzaak; hij kleeft de eenvoudige verklaring aan en geeft dit telkens ondubbelzinnig te kennen; daarop laat gij, in eenen adem, zijne eigenschap als vereerder des *Tamuds* en der *Midraschim* volgen; en nu mogen wij den twijfel niet onderdrukken welke [illegible] wegens de vereenbaarheid der voorstanding eener eenvoudige, natuurlijke exegese, met eene vereering van Talmudische en Midratische verklaring opdoet: of men is het een, of men is het ander; wij vinden zulk een tweeslachtig zamenstel onmogelijk, onbestaanbaar. Hij die godsdienst, waarheid en gezond verstand verkondigt, zal nimmer de *vereerder* van spot, onkieschheid, drogredenarij en onzin zijn; stel u CRATES in SENECA, JUVENAL in HERACLIT, PARNEY in MASSILLON, JONAS *in den walvisch* voor; mirakel! onbegrijpelijkheid! (*Vervolg hierna.*)

CORRESPONDENTIE.

Veritas verzoekt ons melding te maken van de bijzondere vriendelijkheid en minzaamheid waarmede de Commissaris te Middelburg van het Wagenveer tusschen Middelburg en Vlissingen de reizigers behandeld. Hij hoopt dat wanneer die betrekking eenmaal vakant komt, hetgeen de hemel geve dat niet spoedig geschiede, men andermaal zoo gelukkig moge zijn een man te vinden, die door gemelde goede hoedanigheden zich de achting en toegenegenheid van het publiek tracht waardig te maken. Veritas gelooft echter dat wat vriendelijkheid aangaat, de tegenwoordige Commissaris onovertrefbaar is.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 16 Mei. Sedert den 14 dezer zijn alhier ter reede gekomen. Voor Antwerpen bestemd:

Anna Margaretha, H. B. Schoon, Greifswald, de Active, D. J. Aden, Aurora, H. Niemann, Diana, T. Frerichs, Julia, N. Hammen, Catharina, C. Heijen, alle Koningsbergen, Emmelina, J. Lorentz, Heilighaven; Magdalena, E. K. Egberts, Landskroon, alle garst; Anna Maria, J. Kukijen, Trondheim, koper; Eugène, J. Reinerts, Hull, manufacturen; Janneke, H. Jansen, Bordeaux, wijn; de kleine Herman, L. Gauthier, Corsoer, haver, Agnes Ludes, M. Paulsen, Corsoer, haver en garst; Eglantine, W. Bougham, New-Castle, steenkolen.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild.

Hieronimus, M. Hauschildt, Havannah, ballast; Antwerpen, T. Jakson, Londen, stukgoed en passagiers.

MIDDENPRIJZEN

van de volgende artikelen te MIDDELBURG,

15. Mei 1844.

De Nederlandsche mudde.		De Nederlandsche mudde.	
J. Zeeuwsche Tarwe	*f* 7.90	Winter garst	*f* [illegible]
N. dito dito	« 7.40	Zomergarst	« 4.35
J. Walch. dito	« 8.50	J. Paardenboonen	«
Nieuwe dito	« 7.60	W. Witte Boonen	«
N. Rogge	« 5.50	W. Bruine dito	«
W. Groene Erwten	«	N. W. Paardenboonen	« 5.50
Z. dito	«	N. Z. dito	« 5.70
Koolzaad	«	Raapolie	*f* 61.00 p. v.
W. dito	«	Patentolie	« 63.50
St. Jopsland dito	«	Lijnolie	« 37.00
Haver	«	Raapkoeken	de 1000 st.
Boekweit	« 5.55	Lijnkoeken	« 8.50 [illegible]

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.